DiomCoop, la cooperativa que apodera antics ‘manters’

Marc Font / @marcfontribas

Fa tres mesos va presentar-se en societat, però la seva activitat encara no era una realitat als carrers barcelonins. Un trimestre després, i malgrat alguns entrebancs, les parades de DiomCoop comencen a aparèixer en alguns espais de la capital catalana. En l’espera de consolidar més punts on oferir la seva mercaderia, la **cooperativa integrada per 15 socis —tots antics ‘manters’— i dedicada a la venda ambulant** de productes de comerç just i d’artesania ja avança en un dels seus objectius fonamentals: modificar la mirada de la societat cap a un col·lectiu especialment estigmatitzat —i criminalitzat— els darrers anys. I, no menys important, apoderar els seus propis membres, que passen de viure en una situació d’il·legalitat amb tot el que això comporta —repressió policial, mercaderies requisades, estrès i inestabilitat econòmica— a accedir a una feina legal que, més enllà de permetre’ls regularitzar la seva condició administrativa, els ajuda a plantejar-se noves oportunitats.

Impulsada per l’Ajuntament de Barcelona, diverses entitats, persones de la comunitat senegalesa —els 15 socis tenen aquesta nacionalitat— i del cooperativisme i l’economia social, **DiomCoop es va començar a gestar durant l’any passat**. És una de les grans iniciatives del consistori per abordar la venda ambulant il·legal al carrer, una de les qüestions que més han desgastat el govern de Colau, tant per les crítiques d’una part de l’oposició —fonamentalment el PDeCAT, el PP i Ciutadans—, per una suposada permissivitat, com d’entitats, de moviments socials i dels mateixos venedors, que n’ataquen un enfocament excessivament policial i repressiu.

Després de mesos de preparació, durant els quals s’ha desenvolupat el pla de negoci, s’han format els socis en diversos àmbits i hi ha hagut reunions i trobades amb desenes d’entitats. DiomCoop ja compta actualment amb **punts de venda regulars a Sants o al Poblenou i ha participat en diverses fires comercials** en altres barris de la ciutat. Per a Baye Ababacar Thiakh, el coordinador tècnic del projecte, l’aposta per un model cooperatiu —en què s’opta per la paraula ‘Diom’, que significa ‘força interior’ o ‘coratge’ en wòlof, l’idioma més parlat al Senegal— representa la “simbiosi entre el que una persona és a partir de la seva cultura, en què elements com el suport mutu són troncals, i el que la societat pot crear des de l’economia social i solidària”.

> Els membres de DiomCoop han visitat més de 100 entitats, que ja donen suport a la iniciativa

Baye destaca que ara necessiten augmentar el nombre de punts de venda “potents” per garantir la viabilitat tècnica de DiomCoop, però que alhora desenvolupen la “part comunitària del projecte”, és a dir, **potencien “fer relacions”** amb entitats i col·lectius. “Hem visitat més de 100 entitats, que donen suport a la iniciativa, els darrers tres mesos”, explica. La llista seria gairebé interminable però Coop57, ECAS, Bayt al-Thaqafa, IACTA o el Col·lectiu Ronda —que ha assessorat en la constitució de DiomCoop— són algunes de les associacions, cooperatives o federacions que s’hi han implicat.

“Aquest projecte, sense la comunitat, no podria funcionar. El seu èxit inicial és aquesta part comunitària i el suport de persones i col·lectius implicats a qui preocupa el tema”, remata Baye. I és que, per exemple, el suport econòmic municipal, derivat d’un conveni, s’ha materialitzat més tard

del que es preveia. Fins i tot han tingut trobades amb associacions de comerciants, com les de Creu Coberta o del Fort Pienc, que han servit perquè "gent que ens tancava la porta, quan ens ha conegut, ens ha obert espais de venda a les seves fires".

Canviar la mirada de la societat

"Abans de la creació de la cooperativa, t'aixecaves sabent que probablement hauries de córrer perquè vindria la policia i pensant que feies la pitjor feina del món. Ara tot és molt tranquil, sense aquest estrès ni el trauma de fer una venda il·legal. A més a més, **ens sentíem frustrades pel fet de no poder aportar més coses a la societat**, perquè, quan migrem a un lloc, volem aportar-ne i ara podrem fer-ho més". Parla Marie Faye, una de les 15 associades de DiomCoop, de les quals 3 ja tenien la documentació en regla quan va arrencar el projecte i les 12 restants estan en procés de regularització, superant els obstacles de la Llei d'estrangeria espanyola.

Per a Baye, un dels rols cabdals que ha de tenir el projecte és "ajudar a canviar la mirada de la societat cap a un col·lectiu determinat". En aquest sentit, reflexiona "que mentre aquí es parla d'il·legalitat, en altres llocs del món es parla de la venda formal i la informal. Al cap i a la fi, **la venda ambulant és un fenomen molt més profund més enllà de la qüestió legal o il·legal** i no deixa de ser una resposta que la gent busca per assolir una certa dignitat, encara que sigui vivint en condicions difícils. I el que cal és sensibilitzar la societat per entendre el fenomen".

> Marie Faye: "Tenim l'obligació de sortir-nos-en perquè no som només 15, sinó 300 persones"

El coordinador tècnic del projecte hi afegeix que també cal valorar-lo "com una part de la solució a reorientar-se i a incloure's en la societat". Sobre la qüestió, la Marie apunta que "tenim l'obligació de sortir-nos-en perquè no som només 15, sinó un col·lectiu de més de 300 persones", i es tracta que els actuals socis "**agafin l'ascensor socioeconòmic, deixin la cooperativa i puguin entrar-hi altres persones** que regularitzin la seva situació i facin el mateix procés".

La Marie destaca que, més enllà de la mirada exterior, formar part de DiomCoop els ha permès "fer un canvi de xip en nosaltres mateixos i també en la resta de 'manters', i ara anem a **formació, fem cursos de llengües i ens hem sensibilitzat** que tenim capacitats i podem tenir oportunitats en aquesta societat, aportar-hi coses i tirar endavant". Per a Baye, això té a veure amb la confiança del col·lectiu, perquè "algú que ve de patir les multes i la repressió policial podia tenir ganes de fer coses, però li costava creure que tindria oportunitats". El temps dirà si, finalment, la cooperativa és sostenible econòmicament, però de moment la vida de 15 persones ha fet un canvi radical. I a millor.